

## **Posudek vedoucího bakalářské práce**

### **Hodina nula na Volarsku a pochod smrti**

**Nikola Frejková**

**FHS UK 2017**

Autorka Nikola Frejková se ve své práci orientuje na jednu z nejméně výrazných událostí konce druhé světové války nejen na Volarsku, ale v celé jihozápadní oblasti Čech. Konec války je začátkem vyhoštěného postojem domácího německého obyvatelstva, přišedších českých obyvatel a americké armády. Autorka vhodně propojila v úvodní kapitole následky brutální války od příchodu osvoboditelských armád až po internaci a odsun německých obyvatel. Sympatické je porovnání pocitů německých vysídlenců z roku 1945 s českými vysídlenci z roku 1938. Stručný přehled událostí „hodiny nula“ ve Volarech je úvodem do samotného probádaného problému příčin, průběhu a následků pochodu smrti, jehož zkoumání se chopila metodou sociálních dějin a prosopografie. Podoba hodiny nula ve Volarech, vylíčená autorkou, je vlastně překvapením, neboť v českém prostředí jsme navyklí na revoluční povstaleckou střelbu a barikády, zatímco v západních Sudetech byla tichým předáním moci pod bílými prapory.

V další části líčí N. Frejková počátky evakuací koncentračních táborů, ke kterým se blížila především východní fronta a Rudá armáda, než přistoupí k samotnému popisu pochodu smrti ve Volarech. Přidanou hodnotou jsou dosud některé nezveřejněné popisy očitých svědkyň, jež přežily pochod, a analýza jejich výpovědí. Silným místem tématu jsou nejen jejich výpovědi o prožité krutosti, ale i poválečný osud, jež vedly autorku k závěru, že prodělané násilí výrazně ovlivnilo jejich pozdější vztahy a rodinné vazby. Řada z nich nemohla mít děti nebo se jim rodiny rozpadly. Práce má jednu výraznou přidanou hodnotu a sice líčí nejen osud obětí, ale také pachatelů po válce. Několik členů dozorcího personálu bylo dopadeno a vypovídalo o poměrech v táboře, vztazích mezi vězni, dozorci i napříč oběma skupinami.

Tématicky neskončila práce pouze u pochodu smrti a jeho bezprostředních následků. Zachyceny jsou i desítky let trvající ozvuky tohoto extrémního mikrosociálního prožitku do dnešních dnů formou festivit.

V práci zůstaly na některých místech neodstraněny pravopisné nedostatky, které však nejsou zásadního charakteru. Bohužel nevyužila zahraniční archivy, které však lze v případě bakalářské práce považovat spíše za doporučení. Dosud nezpracované archivní materiály k událostem během pochodu jsou k dispozici v archivu bývalé Stasi v Berlíně nebo v Institutu soudobých dějin v Mnichově, ale to již výrazně překračuje rovinu bakalářské práce. Opakovaně citovaná složka „SokA Prachatice. Pochod smrti Volary, Pochod smrti – podklady – Americký archiv (Robinson), archiv min. vnitřní Praha, soka Prachatice“ nebyla dostatečně specifikována, resp. citované dokumenty nemají blíže označený původ. Autorka měla důkladněji podchytit, které dokumenty pocházejí z šetření vyšetřovatelů přímo v Prachaticích a které získala z Archivu bezpečnostních složek a Národního archivu v Praze. Dalším problémem práce je přílišné lpění na informacích od jiného autora. Na jedné straně je z textu patrné až nekritické přijímání informací z tohoto zdroje, na druhé straně se zde plně projevil problém nastupující generace, která má o téma krajního násilí doby nacismu zájem, ale mimoarchivní narativní

svědectví dostává přirozeně už jen zprostředkovaně skrze badatele či rodinné příslušníky obětí. Doporučuji také nepoužívat v odborném textu označení „paní Krejsová“, ale celým jménem nebo jeho zkratkou.

Po navržených úpravách a doplnění by bylo možné práci vydat jako přehledovou publikaci pro veřejnost k výstavě ve volarském muzeu.

**Práce splňuje podmínky k obhajobě a hodnotím ji stupněm 2.**

PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D.

Historický ústav AV ČR